

**Venstres grunnlovsforslag 30. september 2008 om privatlivets fred og personopplysninger. [Dette er ett av i alt seks grunnlovsforslag fremmet av Venstre 2008-09-30.]**

Dokument nr. 12: (2007-2008)

**Grunnlovsforslag fra stortingsrepresentantene Vera Lysklætt og Odd Einar Dørum om ny § 100b og ny § 100c i Grunnloven (om privatlivets fred og personopplysninger)**

Til Stortinget

**BAKGRUNN**

Vern om en privat sfære er grunnleggende i et liberalt demokrati. Frihet forutsetter at hvert menneske vernes mot utilbørlige inngrep i privatlivet, og mot registrering og overvåking som ikke fremtrer som strengt nødvendig. Demokrati forutsetter at det i siste instans er borgerne som kontrollerer staten, ikke staten som kontrollerer borgerne.

Personvernbegrepet er sammensatt og rommer mange ulike interesser og verdier. Personvern innebærer først og fremst beskyttelse av hjem og privatsfære. Men personvern gjelder også i stor grad beskyttelse mot utilbørlig elektronisk behandling og bruk av personopplysninger. Forslagsstillerne mener at det i vår tid er sterkt behov for omsider å etablere grunnlovsbeskyttelse for begge disse sidene av personvernet.

Både medieutviklingen og utviklingen i det offentliges virksomhet, derunder i forbindelse med bekjempelsen av terror, har gjort vernet for privatsfæren stadig mer prekær. Ved behandlingen av den nye § 100 i grunnloven om ytringsfrihet m.v. i september 2004 anmodet Stortinget om å få spørsmålet om grunnlovsfesting av vern for privatlivet utredet. Det er på høy tid at spørsmålet nå bringes ut av dødvanne.

I de siste 25 årene har det vært et vedvarende, økende press for å gjøre det enklere å samle, bruke og oppbevare personopplysninger. Den teknologiske utviklingen gjør personopplysninger både mer tilgjengelig og mer utsatt for misbruk. Vi legger stadig fra oss flere elektroniske spor og personlige kjennetegn blant annet via telekommunikasjon, betalingsformidling og ved å bruke personnummeret vårt. Det store tilfanget av nye nettmedier gjør også at vi i mye større grad enn tidligere legger fra oss elektroniske spor. Mengden av disse enkeltsporene kan danne et mønster og dagens teknologi gjør det svært enkelt å finne og misbruke informasjon om andre.

I de fleste moderne konstitusjoner finner vi bestemmelser om vern om privatsfæren, og bestemmelser om beskyttelse av personopplysninger er på vei inn. Det er viktig at disse verdier også i Norge bringes opp på samme nivå i hierarkiet av rettsregler som bl.a. bestemmelsene om ytrings- og informasjonsfrihet. Dette kan bare skje gjennom grunnlovsfesting.

Personvernet reguleres i dag av blant annet straffelovens bestemmelse om ærekrenkelse og privatlivets rett til fred. Til dette kommer bestemmelsene i personopplysningsloven, helseregisterloven, lov om elektronisk kommunikasjon og loven om Schengen informasjonssystem (SIS).

Ifølge The Privacy and Human Rights Report for 2007 preges Norge av systematisk mangel på personvernssikring. Forslagsstillerne finner det bekymringsfullt at dagens Grunnlov i denne relasjon ikke er tilpasset den teknologiske utviklingen og at personvernet ikke er godt nok ivaretatt.

Til tross for at personvern er regulert i en rekke lover, mener forslagsstillerne at personvernet i dag ikke har den rettslige tyngden som slike grunnleggende rettigheter fortjener og som bare en grunnlovsfesting vil kunne gi.

## **FORSLAG**

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

I Grunnloven gjøres det følgende endringer:

§ 100 b (ny) skal lyde (alternativ 1):

### **II – Privatlivets fred**

*Alternativ 1 A – Grunnloven § 100 b (ny) skal lyde:*

Enhver har rett til respekt for privatliv og hjem.

*Alternativ 1 B – Grunnloven § 100 b (ny) skal lyde:*

Enhver har Ret til Respekt for Privatliv og Hjem.

*Alternativ 2 – Grunnloven § 100 a (ny) skal lyde:*

[Som alternativ 1 A eller 1 B]

### **III – Personopplysninger**

*Alternativ 1 A – Grunnloven § 100 c (ny) skal lyde:*

Enhver har rett til beskyttelse av personopplysninger om seg selv, til innsyn i slike opplysninger og til om nødvendig å kunne korrigere innholdet. Slike opplysninger kan bare benyttes i samsvar med uttrykkelig angitte formål og på grunnlag av lov eller informert samtykke fra den opplysningene gjelder. De skal slettes når formålet ikke lenger er til stede.

*Alternativ 1 B – Grunnloven § 100 c (ny) skal lyde:*

Enhver har Ret til Beskyttelse af Personopplysninger om sig selv, til Indsyn i saadanne Oplysninger og til om nødvendig at kunne korrigere Indholdet. Saadanne Oplysninger kunne bare benyttes i Overensstemmelse med udtrykkelig angivne Formaal og paa Grundlag af Lov eller informert Samtykke fra den, Oplysningene gjælde. De skulle slættes, naar Formaalet ikke længer er tilstede.

*Alternativ 2 – Grunnloven § 100 b (ny) skal lyde:*

[Som alternativ 1 A eller 1 B.]

*Alternativ 3 – Grunnloven § 100 a (ny) skal lyde:*

[Som alternativ 1 A eller 1 B.]

30. september 2008

Vera Lysklætt

Odd Einar Dørum